PARSEBERJOCHT

6 desimber 2019

De Oerfal – 75 jier

Op 8 desimber is it 75 jier lyn dat by in spektakulêre oerfal op de finzenis fan Ljouwert 51 minsken befrijd waarden. Hessel de Walle skreau it boek 'De mannen van de Overval – heroïek en tragiek in 26 levensverhalen.' Fryslân DOK makke in film oer dy oare kant fan de Oerfal.

Ut de libbensferhalen fan de oerfallers blykt dat de Oerfal dan wol tige goed taret wie en sûnder geweld ferrûn, mar dat in tal dielnimmers dochs in hege priis betelle foar harren fierdere rol yn it ferset. In protte oare aksjes fan dizze mannen út de knokploegen wiene lang net sa suksesfol of geweldleas. It ferset brocht twa Joadske ûnderdûkers om it libben, ek oare minsken waarden dea sketten. Der wiene grouwélige represailles fan de Dútsers. Yn jannewaris 1945 fusillearren de Dútsers tweintich minsken by Dokkum. Yn april 1945, flak foar de ein fan de oarloch, wie de eksekúsje fan fjirtjin minsken by Dronryp.

Morele dilemma's

It binne oantinkens en morele dilemma's dy't de oerfallers harren hiele libben meidroegen hawwe. Fan posttraumatyske stress hie net ien noch heard, mar guon koene de nachtmerjes mar kwealik te boppe komme. Dochs is Hessel de Walle yn syn konklúzje fan it boek posityf. It opkommen foar rjochtfeardichheid en de risiko's dy't de mannen naam hawwe foar de frijheid fan eltsenien, makken dizze keuzes mear as wurdich.

Eardere films

Der is in protte skreaun oer de Oerfal fan 8 desimber 1944, mar it ferhaal sit foaral yn ús kollektyf ûnthâld troch de swart-wyt film út 1962. Fryslân DOK makke der al twa kear in dokumintêre oer. De earste nei oanlieding fan it op 'e nij útbringen fan de film, de twadde oer it iepenloftstik yn 2013.

Fryslân DOK 'De Oerfal – 75 jier'

14 desimber 15.30 oere op NPO2 (Nederlânske ûndertiteling, werhelling 15 desimber 13.00 oere)
15 desimber 17.00 oere op Omrop Fryslân (werhelling alle oeren)

Noat foar de redaksje

Bronfermelding ôfbyldingen: Omrop Fryslân

Foar mear ynformaasje kinne jo kontakt opnimme mei de ôfdieling Marketing & Kommunikaasje fan Omrop Fryslân: 058 299 7876 of mk@omropfryslan.nl.

PERSBERICHT
6 december 2019

De Overval – 75 jaar

Op 8 december is het 75 jaar geleden dat bij een spectaculaire overval op de gevangenis van Leeuwarden 51 mensen bevrijd werden. Hessel de Walle schreef het boek 'De mannen van de Overval – heroïek en tragiek in 26 levensverhalen.' Fryslân DOK maakte een film over die andere kant van de Overval.

Uit de levensverhalen van de overvallers blijkt dat de Overval weliswaar heel goed was voorbereid en zonder geweld verliep, maar dat een aantal deelnemers toch een hoge prijs betaalde voor hun verdere rol in het verzet. Veel andere acties van deze mannen uit de knokploegen waren lang niet zo succesvol of geweldloos. Het verzet bracht twee Joodse onderduikers om het leven, ook andere mensen werden doodgeschoten. Er waren gruwelijke represailles van de Duitsers. In januari 1945 fusilleerden de Duitsers twintig mensen bij Dokkum. In april 1945, vlak voor het eind van de oorlog, was de executie van veertien mensen bij Dronrijp.

Morele dilemma's
Het zijn herinneringen en morele dilemma's die de overvallers hun hele leven meegedragen hebben. Van posttraumatische stress had nog niemand gehoord, maar sommigen konden de nachtmerries maar amper te boven komen. Toch is Hessel de Walle in zijn conclusies van het boek positief. Het opkomen voor rechtvaardigheid en de risico's die de mannen genomen hebben voor de vrijheid van iedereen, maakten deze keuzes meer dan waard.

Eerdere films
Er is veel geschreven over de Overval van 8 december 1944, maar het verhaal zit vooral in ons collectief geheugen door de zwart-wit film uit 1962. Fryslân DOK maakte er al twee keer eerder een documentaire over. De eerste naar aanleiding van het opnieuw uitbrengen van de film, de tweede over het openluchtstuk in 2013.

Fryslân DOK 'De Overval – 75 jaar'
14 december 15.30 uur op NPO2 (Nederlandse ondertiteling, herhaling 15 december 13.00 uur)
15 december 17.00 uur op Omrop Fryslân (herhaling elk uur)

Noot voor de redactie
Bronvermelding afbeeldingen: Omrop Fryslân
Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de afdeling Marketing & Communicatie van Omrop Fryslân: 058 299 7876 of mk@omropfryslan.nl.